

การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 6 อำเภอลำทะเมนชัย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7
Educational institution administration according to the philosophy of
sufficiency economy in Network Group Lamtamenchai 6 , Under the
jurisdiction of the Nakhon Ratchasima Primary Educational
Service Area7

นฤมล เย็นใจ¹ และ วิรลพัชร วงศ์วัฒนเกษม²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Narumon Yanjai¹ and Wiralpath Wongwatkasem²

Nakhonratchasima College, Thailand

Corresponding Author E-mail : mai.mini567@gmail.com

(Received: 10 November, 2025; Edit: 27 November, 2025; accepted: 27 November, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 6 อำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 และ 2) เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 6 อำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 จำแนกตามตำแหน่ง และระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2568 จำนวน 163 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครซีและมอร์แกนและสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67–1.00 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.89 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การบริหารสถานศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การบริหาร, หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 7

Abstract

The objectives of this study were 1) to study Educational institution administration according to the philosophy of sufficiency economy in Network Group Lamtamenchai 6 , Under the jurisdiction of the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area7; and. 2) to compare Educational institution administration according to the philosophy of sufficiency economy in Network Group Lamtamenchai 6 , Under the jurisdiction of the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area7 classified by positions and educational levels. The sample group consisted of 163 participants, including school administrators and teachers in basic education institutions during the 2025 academic year. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table and selected through stratified random sampling. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire, with content validity indices ranging from 0.67 to 1.00 and an overall reliability coefficient of 0.89. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research findings were as follows:

1) Administrators and teachers with different positions did not differ significantly in their overall opinions regarding Educational institution administration according to the philosophy of sufficiency economy, except for the aspect of student development activities, which showed a statistically significant difference at the .05 level.

2) Administration classified by educational level, overall opinions on school administration did not differ; however, the aspect of student development activities showed a statistically significant difference at the .05 level.

Keywords: Administration, philosophy of sufficiency economy, Under the jurisdiction of the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area7

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดสำคัญที่ใช้กำหนดทิศทางการพัฒนาสังคมไทย โดยมุ่งสร้างความพอดี มีเหตุผล และภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้ปรัชญานี้เป็นแนวทางหลักในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ คุณธรรม และทักษะชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) อย่างไรก็ตาม สังคมปัจจุบันที่เต็มไปด้วยค่านิยมวัตถุนิยมส่งผลให้เยาวชนจำนวนมากขาดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการ

ดำรงชีวิตอย่างพอเพียง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต้องมียุทธศาสตร์ในการปลูกฝังแนวคิดนี้ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

แม้ความพยายามบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาจะดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง แต่ยังมีข้อจำกัด เช่น ความเข้าใจไม่ลึกซึ้งของบุคลากร การตีความที่จำกัดเพียงเรื่องความประหยัด ตลอดจนผลกระทบจากสื่อดิจิทัลที่ส่งเสริมค่านิยมบริโภคนิยม (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2563; อัสฎาฐ สุวัฑฒ์, 2565) ในหลายกรณี ครอบครัวและชุมชนยังไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถนำหลักปรัชญาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างต่อเนื่อง (ธนากร จักรหา, 2563)

ในบริบทของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 6 อำเภอลำทะเมนชัย พบว่าสถานศึกษายังประสบปัญหาในการขับเคลื่อนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การขาดแผนบูรณาการที่ชัดเจน การมีทรัพยากรบุคคลจำกัด และการมีส่วนร่วมจากชุมชนที่ยังไม่เพียงพอ ปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารและความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียงภายในสถานศึกษา

จากปัญหาและความจำเป็นดังกล่าว การศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 6 อำเภอลำทะเมนชัย จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ผลการวิจัยคาดว่าจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนากระบวนการบริหารงานได้อย่างเป็นระบบ นำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษา การเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ครอบครัว และชุมชนอย่างยั่งยืน อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผน พัฒนา และปรับปรุงการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและความต้องการของสังคมปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 6 อำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 6 อำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 จำแนกตามตำแหน่งและระดับการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 284 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 163 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวคิดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2565) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553: 74 – 84)
3. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยพัฒนามาจาก นพรัตน์ คำสุθεί (2562 :114) เพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้จำนวนแบบสอบถาม 45 ข้อ
4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ
5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) ได้ค่าอยู่ระหว่างระหว่าง 0.67-1.00
6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
7. นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ในโรงเรียนบ้านโนนอุดมมณฑลอุบลรัตน์ กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 6 อำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7
8. คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 45 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับมีค่าเท่ากับ 0.89
9. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 163 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งและระดับการศึกษา ด้วยสถิติความถี่และร้อยละ จากนั้นวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้งภาพรวม รายด้าน และรายข้อ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พร้อมแปลผลตามเกณฑ์ระดับค่าเฉลี่ยตั้งแต่ระดับน้อยที่สุดถึงมากที่สุด สุดท้ายทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาจำแนกตามตำแหน่งและระดับการศึกษา โดยใช้สถิติ t-test (Independent Samples) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย สถิติสำหรับประเมินคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ความตรงเชิงเนื้อหาที่วัดด้วยดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับที่วัดด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค สำหรับสถิติพื้นฐานใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐานคือ t-test แบบ Independent Samples ตามแนวทางของบุญชม ศรีสะอาด (2553)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 ปรากฏดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 6 อำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	4.44	0.40	มาก
2	ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.05	0.35	มาก
3	ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.45	0.40	มาก
4	ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	4.42	0.40	มาก
ภาพรวม		4.34	0.19	มาก

จากตาราง 1 แสดงว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 6 อำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.19) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.40) รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.40) และด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.40) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.35)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำแนกตามตำแหน่ง และระดับการศึกษา ปรากฏดังตาราง 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 6 อำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้สอน		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	4.43	0.41	4.43	0.39	.003	.998
2	ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.00	0.28	4.05	0.35	-.515	.607
3	ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.71	0.29	4.43	0.39	3.214	.005
4	ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	4.37	0.46	4.42	0.39	-.418	.676
ภาพรวม		4.38	0.13	4.33	0.18	.867	.387

*p ≤ .05

จากตาราง 2 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 6 อำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านปรากฏดังตาราง 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 6 อำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปริญญาตรี		สูงกว่าระดับ ปริญญาตรี		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษา	4.43	0.39	4.43	0.41	-.003	.998
2	ด้านหลักสูตรและการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	4.05	0.35	4.00	0.28	.515	.607
3	ด้านการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน	4.43	0.39	4.71	0.29	-3.214	.005
4	ด้านพัฒนาบุคลากรของ สถานศึกษา	4.42	0.39	4.37	0.46	.418	.676
ภาพรวม		4.33	0.18	4.38	0.13	-.867	.387

* $p \leq .05$

จากตาราง 3 แสดงว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 6 อำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 6 อำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 6 อำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา และด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก สถานศึกษามีการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยสัญญา โยยนต์และคณะ (2566) ทำวิจัยเรื่อง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การ

บริหารสถานศึกษาตามสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาโดยอิงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรศายศรี โพธิ์หอม (2565) ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการโดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้มีอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน แต่ยังมีบางด้านที่ต้องพัฒนาเพิ่มเติม โดยเฉพาะการบูรณาการหลักปรัชญาในหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นประเด็นที่ควรได้รับการส่งเสริมเพื่อสร้างคุณลักษณะผู้เรียนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 6 อำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูผู้สอนต่างมีความเข้าใจต่อแนวทางการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับใกล้เคียงกัน แต่ผู้บริหารมีความคิดเห็นสูงกว่าครูผู้สอนในด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เนื่องจากมีบทบาทโดยตรงในการกำหนดนโยบายและสนับสนุนการดำเนินงาน ผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตภา สุทธิพงษ์และคณะ (2566) ทำวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านปางแม่ลอบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาโดยอิงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการพัฒนาผู้เรียน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพดล ใจฉลาด และอนุวัฒน์ นามทองตัน (2565) ทำวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ ผลการวิจัยพบว่าการบริหารอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการวางแผนและกำหนดนโยบาย แต่การติดตามและประเมินผลยังควรได้รับการพัฒนา ซึ่งพบว่า ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการบูรณาการหลักปรัชญาสู่การจัดการศึกษาอย่างสมดุล และสามารถพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างเป็นรูปธรรม

3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 6 อำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่า ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่มีการศึกษามากกว่าสามารถเชื่อมโยงแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้ดีกว่า ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูมิ คำนัม (2566) ทำวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารในอำเภอบางบาลบุรี สพ.ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารตามหลักปรัชญาฯ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก และเมื่อเปรียบเทียบตามตัวแปรพื้นฐานหลายด้าน แนวโน้มไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในภาพรวมและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธงชัย ตีมูลพันธ์และวรกาญจน์ สุขสดเขียว (2565) ทำวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในสหวิทยศึกษารังสิต สพ.สระบุรี เขต 2 โดยรายงานผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมการบริหารตามหลักปรัชญาฯ อยู่ในระดับมาก แต่มีความแตกต่างเชิงนัยสำคัญในบางมิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรน้อมนำผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยเน้นบูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ ผู้เรียนนำแนวคิดดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรส่งเสริม สนับสนุนเชิงนโยบายและการจัดสรรทรัพยากร ทั้งงบประมาณ บุคลากร และสื่อการเรียนรู้ รวมถึงการนิเทศติดตาม เพื่อให้จัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพสามารถ ขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างยั่งยืน

1.3 ผู้บริหารและครูผู้สอน ควรนำวางแผนพัฒนาระบบงานภายในสถานศึกษา เช่น การวางแผน โครงการ การจัดทำแผนปฏิบัติงาน และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน เพื่อให้การบริหารจัดการ สถานศึกษามีความสอดคล้องกับบริบทจริงของท้องถิ่น และเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงให้กับผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น หรือในบริบทที่แตกต่างกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและสามารถประยุกต์ใช้ได้อย่าง กว้างขวางมากขึ้น

2.2 ควรดำเนินการวิจัยเชิงลึกเฉพาะด้าน เช่น การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน หรือการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อสร้างแนวทางที่ชัดเจนและ สามารถนำไปใช้ได้จริง

2.3 ควรพัฒนาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ในสถานศึกษาเพื่อติดตามผลการ ดำเนินงานและประเมินผลการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียน ครู และผู้บริหารอย่างเป็นรูปธรรม และนำไปสู่การสร้าง ต้นแบบการบริหารที่ยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *คู่มือแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาค การศึกษา*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

จิตาภา สุทธิพงษ์, ธีระภัทร ประสมสุข, และปรีชาชาญ อินทรชิต. (2566). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านปางแม่ลอย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1. *วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย*, 5(3), 673–686.

ธงชัย ติมูลพันธ์. (2565). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในสภวิทย ศึกษาวังสัทธา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. *วารสารปรัชญาปริทรรศน์*, 28(2), 236–249.

นพดล ใจฉลาด, และอนันต์ นามทองตัน. (2565). การบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 277–288.

มูลนิธิชัยพัฒนา. (2563). *เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิชัยพัฒนา.

- ภูมิรัฐ คำนิม. (2566). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาใน
อำเภอปรางบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2.
วารสารวิชาการนวัตกรรมการบริหารการศึกษา.
- วิศายศวี โพธิ์หอม. (2565). การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (วิทยานิพนธ์อิสระ). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สัญญา ไยยนต์, ชัยรินทร์ ขวนวัน, และธีระภัทร ประสมสุข. (2566). การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงสู่การบริหารสถานศึกษาตามสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนัก
บริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดแม่ฮ่องสอน. วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย, 5(3),
647–658.
- อัญญาธ สุวัठी. (2565). การบริหารสถานศึกษาภายใต้หลักเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.